

Uttalelse fra styret i FOKUS hvor forbundet er medlem.

Kvinner og jenter rammes hardest av COVID-19, advarer FOKUS

Covid-19 pandemien har globalt store og alvorlige helsemessige konsekvenser for svært mange mennesker. Men konsekvensene rammer ikke alle likt. En krise som den vi nå står midt oppe i øker og forsterker ulikhetene, også mellom kjønn. Det rapporteres allerede nå fra FN og kvinneorganisasjoner om særlig store utfordringer for jenter og kvinner rundt om i verden.

«Når Regjeringen og Stortinget nå setter inn økonomiske tiltak knyttet til den globale pandemien, må det også settes inn spesielle tiltak og økte midler i arbeidet med å oppnå reell likestilling. Tilbakeslagene vi nå ser vil ta lang tid å rette opp når pandemien er under kontroll, hvis det ikke reageres umiddelbart. FNs Bærekraftsmål står i fare for å ikke oppnås, sier Sylvi Graham, styreleder i FOKUS».

Så langt er det dokumentert at flere menn enn kvinner dør som følge av Covid-19. Samtidig viser responsen knyttet til Covid-19 at kvinner står i frontlinjene. Som helsearbeidere, ubetalte omsorgsarbeidere og migrantarbeidere i husholdninger, og dermed utsettes for særlig risiko.

Ifølge tall fra Verdens Helseorganisasjon er 70 prosent av de som jobber innen helse og sosial sektor kvinner. Tall fra Kina viser at opp mot 90 prosent av helsearbeiderne i Hubei provinsen er kvinner.

Globalt utfører kvinner tre ganger så mye ubetalt omsorgsarbeid som menn. Når helsesystem overbelastes og mer pleie og omsorg må skje hjemme, er det i all hovedsak kvinner som må ivareta dette. Kvinner har også i mange land mindre tilgang til helsevesen og tjenester og mangler ofte helseforsikring eller økonomisk mulighet til å betale for helsetjenester.

Det som nå skjer med verdensøkonomien har en svært alvorlig kjønnskonsekvens. I Asia jobber 95 prosent av kvinner i uformell sektor, i Afrika sør for Sahara er tallet 89 prosent og i Latin-Amerika og Karibia er det 59 prosent. Dette er kvinner som jobber som gateselgere i sine små boder og selger grønnsaker og frukt, lager og selger mat. De utgjør den store andelen av småbønder, de som jobber hjemmefra eller har timebasert arbeid. De har i all hovedsak lønnen sin utbetalt daglig avhengig av hvor mye de klarer å tjene eller produsere. De har ingen form for sosialt sikkerhetsnett.

«De aller fattigste blir nå enda fattigere, og settes i en prekær situasjon fordi de ikke har oppsparte midler til mat, bor tett med økt mulighet for smitte og sykdom, og kvinner og barn kan oppleve å stenges inne med mulige voldelige familiemedlemmer, påpeker Gro Lindstad, daglig leder i FOKUS».

I sitt utenriks- og utviklingspolitiske arbeid og engasjement er det viktig at den norske regjeringen tydelig og synlig løfter opp og støtter et kjønnsperspektiv.

- I alle tiltak som nå gjøres må kjønnsdimensjonene av pandemien monitoreres og ivaretas.
- Kjønnsdimensjon må inkluderes i alle handlingsplaner og økonomiske tiltak som iverksettes knyttet til Covid-19 situasjonen. Kvinner og jenters perspektiv må med i alle relevante tiltak.
- Kvinner og jenter må ha samme mulighet som menn til å delta og til å kunne formidle behov når tiltak på alle nivå utarbeides.
- Det må sikres tilgang til informasjon og kunnskap om epidemien for sårbare kvinner. Tidligere erfaringer fra blant annet Zika-krisen har vist hvor viktig god informasjon er for kvinner og jenter, som i mange tilfeller er de mest sårbare. Denne krisen viste også hvor viktig kvinneorganisasjoner og lokalsamfunn er for å formidle riktig informasjon.
- Sivilt samfunn som jobber for kvinners helse og sosiale rettigheter må sikres ressurser og tas med i innsatsen mot Covid-19. Kvinneorganisasjonene har tillit og tilgang som er avgjørende for å skape forståelse for situasjonen og bidra med smittevernstiltak.
- Helse- og sosiale tilbud for kvinner og jenter må sikres. Tilgang til seksuelle og reproduktive helserettigheter står under press. Under Covid-19 epidemien rapporteres det om begrensede

muligheter, og noen steder forsøk på å sterkt begrense muligheten til at kvinner skal få tilgang til prevensjon og abort.

- Vold mot kvinner og jenter har økt dramatisk så langt i Covid-19 pandemien. Inneestengt med overgriper uten mulighet til å komme seg unna er kvinner og jenter i krise på flere måter. Tilgang til hjelp for kvinner utsatt for vold må sikres. Voldtektsmottak, krisesentre, alternative botilbud og samtalegruppetilbud er viktig for de som utsettes for vold i nære relasjoner.

- Kvinner står ofte i frontlinjen som helsearbeidere, renholdere, butikkansatte og omsorgsarbeidere. De må sikres tilgang til verneutstyr i riktige størrelser og tilgang til sanitær og hygieneartikler